№ 42. Środa 20. Lutego 1856. Rok Gazecie 46.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.
Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 18. lutego. Dnia 15. lutego 1856 wyszedł z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie i został rozesłany spis alfabetyczny ustaw i rozporządzeń w roku 1854 dla kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiem i Zatorskiem, tudzież z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, a w dzienniku rządowym tomie I. oddziale I. obejmującym części I. aż do XXXVI. włącznie zawartych.

— Dnia 16. lutego 1856 wyszła z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie i została rozesłana część VIII. oddziału II. dziennika rządowego z 1855 r. dla okręgu administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie,

Zeszyt ten zawiera

Nr. 28. Obwieszczenie c. k. Namiestnictwa z dnia 27. października 1855, względem zaprowadzenia niższo-austryackiej miary i wagi jako jedynie prawnie ważnej, a oraz względem cymentowania takowych.

Nr. 29. Rozporządzenie c. k. Namiestnictwa z dnia 19. listopada 1855, względem oznaczenia wagi czokolady według funtów wiedeńskich na obwinięciach pakietów.

Nr. 30. Ogłoszenie c. k. Namiestnictwa z dnia 24. listopada 1855, względem pokrycia potrzeb krajowych i uwolnienia gruntu od ciężarów na rok administracyjny 1856.

Nr. 31. Reskrypt krajowej Dyrekcyi skarbowej z dnia 30. listopada 1855, którem podaje się do wiadomości prowizoryczny regulamin egzekucyjny dla odbioru monarchicznych zaległości podatkowych.

Nr. 32. Reskrypt c. k. Namiestnictwa z dnia 9. grudnia 1855, o środkach przeciw zaumarciu (letargowi) w chorobach cholerycznych.

Nr. 33. Obwieszczenie c. k. Namiestnictwa z dnia 20. grudnia 1855, względem podatku dochodowego od fasyonowanych rent i obligacyi uwolnienia gruntu od ciężarów.

W sprawie podźwignienia kultury krajowej zwraca się uwagę czytelników, a mianowicie trudniących się gospodarstwem wiejskiem, przemysłowców i artystów na obwieszczenie zawierające się w dzisiejszym dodatku urzędowym względem wystawy otworzonej dla wszystkich narodów i odbyć się mającej w Paryżu roku 1856 i 1857, a mianowicie wystawy ziemiopłodów, wyrobów przemysłowych, bydląt w gospodarstwie wiejskiem użytecznych i narzędzi rolniczych.

Sprawy krajowe.

Lwów, 19. lutego. W dalszym ciągu sesyi tegorocznej gal. Towarzystwa gospodarskiego (ob. nr. 32. G. L.), Zgromadzenie po wysłuchaniu sprawozdania komisyi wyborczej i komisyi do osądzenia przedmiotów wystawy toczyło rozprawy nad wnioskami, które członkowie lub zgromadzenia, lub komisyi pod sąd ogólny podawali; częścią rozbierane były pytania, które komitet poprzednio do rozpoznania między członków Towarzystwa rozesłał i w pismach publicznych ogłosił.

Najprzód komisya wyborcza, złożona z członków komitetu i innych 18 ze zgromadzenia do balotu osobno zaproszonych, zdała sprawę z przyjętych do towarzystwa 15 członków czynnych i 2 korespondujących, poczem nastąpił publiczny wybór dwóch członków do komitetu i czterech zastępców w miejsce występujących, którym się czas posługi publicznej ukończył. Z wyboru wstąpili do komitetu WW. Józef Lehr i Waleryan Krzeczunowicz, a przyjęli zastępstwo HHr. Włodzimierz Russocki, Michał Starzeński i WW. Ludwik Skrzyński i Michał Gnoiński.

Komisya wysadzona do ocenienia wystawy zbóż i warzyw podała do wiadomości zgromadzenia ilość, rodzaje i gatunki płodów, wymieniając każdego płodu szczególniejsze zalety, jakie przy doborze nadesłanych próbek znalazła. Wystawa ta liczyła spółzawodników 13. a przedmiotem jej były: pszenica, żyto, jęczmień, groch, orkisz, kukurudza, bobik, koniczyna, kartofle, turnips — między któremi szczególnie płody warzywne się odznaczały. — Wystawa płodów pomony liczyła trzech tylko spółzawodników, ale komisya znalazła ją tak bogatą w rozmaite gatunki jabłek i gruszek, nadto rozpoznała z niej prace, gorliwość i chęci najżyczliwsze do podniesienia w kraju tej gałęzi gospodarstwa wiejskiego, że mogła śmiało wezwać zgromadzenie do wyrzeczenia publicznej pochwały. Zgromadzenie też na wniosek komisyi uchwaliło jednogłośnie przesłać W. Konstantemu Pietruskiemu medal w uznaniu zasługi jego, poleciła komitetowi wydać imieniem Towarzystwa dziękczynną pochwałę p. Łaszewskiemu, a p. Lityńskiemu nadto udzielić 50 złr. na koszta dalszych w pomologii doświadczeń, które nietylko praktycznie okazał, ale oraz zebrał i spisał w osobnej tabeli, zasługującej, by drukiem dla publiczności ogłoszoną była.

Do główniejszych wniosków, które pod rozpoznanie całego zgromadzenia podane były, należały: Sprowadzenie do Dublan strycharzy belgijskich; Zaprowadzenie wyrobni narzędzi rolniczych w Dublanach; Zapewnienie robotnika w gospodarstwie i Utworzenie sekcyi pszczelniczej.

Projekt sprowadzenia strycharzy belgijskich wniósł W. Maurycy Kraiński, okazując potrzebę wielu i rozlicznych budynków w Dublanach, jeżli zakład ten ma się szczycić wzorową gospodarstwu szkołą. Spowodowała go niedostateczność cegielni naszych i przekonanie, że w Belgii wyrób tysiąca cegieł piątą część tego co u nas kosztuje. Powzięte w tej mierze umowy z przedsiębiorcą belgijskim wymagały tylko uprzedniego wydatku około 200—300 złr. na sprowadzenie strycharza, któryby na miejscu sam się przekonać mógł, jak dalece wyrobienie cegieł w Dublanach udać się może. Zgromadzenie upoważniło komitet wejścia w bliższe stosunki z przedsiębiercą belgijskim w przekonaniu, że sposób ich snadnie się w kraju naszym da rozpowszechnić, i całemu obywatelstwu z wielką będzie przysługą.

Co do projektu zaprowadzenia wyrobni narzędzi rolniczych w Dublanach, którą W. Ludwik Skrzyński założyć na akcye radzi, poleciło zgromadzenie komitetu stosowne przedsięwziąć kroki, a przedewszystkiem zarys projektu ogłosić drukiem i okazać potrzebę i użyteczność takiej wyrobni, pewne będąc otuchy, że każdy obywatel ziemski do zawiązania takiego towarzystwa przystąpi.

Ażeby w gospodarstwie wiejskiem zapewnić sobie stałego robotnika wniósł W. Kruszewski, czyliby nie dało się na Szląsku utworzyć agencyę, którąby na wezwanie dostarczała ztamtąd ludzi do gospodarstwa sposobnych i do pracy ochoczych. Przy bliższem rozpoznawaniu okazało się wiele niedogodności, zaczem zgromadzenie wezwało W. Kruszewskiego, ażeby jadąc teraz sam na Szląsk mógł upatrzyć sposób, w jakiby projekt podany najsnadniej dał się uskutecznić.

Pożądaną była uchwała zgromadzenia utworzyć sekcyę pszczelniczą. Już od dawna nie tracił komitet z uwagi, jakimby sposobem podnieść kulturę tej gałęzi gospodarstwa, i wchodził w umowy z bratem sławnego Dzierzona, który za nic małą opłatą uczy swego sposobu hodowania muchy. Rozprawa p. Lubienieckiego wyświeciła bliżej pszczelnictwo, i na jego wniosek powstała wspomniona sekcya.

Rozbiory pytań zamykały każde posiedzenie, i zdania wyrzeczone umieszczone będą w 19. tomie Rozpraw; tu dodamy, że W. Gross w odpowiedź na czwarte pytanie przysłał próbkę swego siana brunatnego, bardzo chwalone; a W. Ludwik Skrzyński odczytał rozprawę o wyrobach gospodarskich na wystawie paryskiej, i przełożył postrzeżenia swoje z niezmierną dla kraju korzyścią.

(Otwarcie kolei do Dębicy. — Wiadomości bieżące z Wiédnia. — Mianowania. — Dwór ministra na konferencyach paryskich. — Porządek kąpielny.)

Kraków, 14. lutego. Stosownie do wysokiego rozkazu Jego Excelencyi ministra handlu, rękodzieł i budowli publicznych otwarta będzie dnia 25. lutego 1856 kolej żelazna z **Krakowa** do **Dembicy** do powszechnego przewożenia tak osób jak i ładunków.

Przyjmowanie osób ma miejsce na wszystkich stacyach tej kolei, ładunki zaś przyjmuje się tylko na następujących stacyach:

Bochnia, Słotwinia, Tarnów, Dembica. Pociągi osób odchodzą według ogłoszonego planu jazdy.

Wiédeń, 15. lutego. Pensyonowanego majora Henryka barona *Lewartow-Lewartowskiego* mianowano prowizorycznym komendantem placu w Zaleszczykach.

— W towarzystwie pp. radźców nadwornych i ministeryalnych w ministeryum spraw zagranicznych barona Meyseburg i Klezl odjechał dnia 13. b. m. do Paryża także i baron Werner (młodszy). P. radzca nadworny i ministeryalny Antoni Hammer mianowany podczas zeszłorocznych konferencyi wiédeńskich nadwornym tłómaczem cesarskim przy pełnomocnikach tureckich, pozostaje i nadal przy sterze sekcyi oryentalnej w ministeryum spraw zewnetrznych. Wspomnieni c. k. urzędnicy udają się do Paryża wprost na Kolonię.

— Bank hypotekarny rozpocznie czynności swoje dopiero po otrzymaniu $^{2}/_{8}$ch części wpłat na akcye. Przygotowania do tych czynności mają być z początkiem kwietnia ukończone.

— Słychać, że zamierzają teraz przedsięwziąć rewizyę porządku kąpielnego w rozmaitych miejscach kąpielnych monarchyi austryackiej. Porządek kąpielny — na przykład w Baden pod Wiédniem, pochodzi jeszcze z wieku zeszłego, i potrzebuje nie jednej już poprawki.

Portugalia.

(Budżet państwa.)

Lizbona, 8. lutego. Minister finansów przedłożył izbie deputowanych budżet na rok 1856-57. Zawiera on 10.939 Contos; przychodów a 12.584 wydatków. Niedobór wynosi blisko pół pięta miliona reńskich.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Wróżą rozwiązanie parlamentu. — Polemika w sprawach amerykańskich. — Reforma Turcyi wątpliwa. — Sprawy parlamentu z dnia 12. lutego.)

Londyn, 13. lutego. W pałacu Buckingham była wczoraj o godzinie 3 po południu recepcya u dworu. Baron Hochschild, poseł Szwecyi i Norwegii i hrabia Karol Björstjerna, szambelan króla szwedzkiego mieli posłuchanie u J. M. Królowy. Także i poseł angielski przy dworze hanowerskim Sir John Duncan Bligh był przed powrotem na swą posadę na posłuchaniu u Królowy. — Hrabina Desart mianowana na miejsce księżny Wellington damą dworu J. M. Królowy.

— W politycznych kołach nad Tamizą sądzą, że się zaniesie na rozwiązanie parlamentu. — *Morning Post* zawiera artykuł przeciw Ameryce, który ma uderzające podobieństwo z ogłoszonym w *Constitutionnel* artykułem o tym samym przedmiocie. Oba dzienniki toczą polemikę przeciw doktrynie Monroe oświadczając, że sprawy amerykańskie są sprawami całego świata. *Times* odmawia wszelkiej przyszłości reformom w Turcyi i mniema, że obwołane zasady tylko koloniści europejscy wykonać są w stanie.

— Izba wyższa ukonstytuowała się w komitet przywilejów pod przewodnictwem lorda Nedesdale; lord kanclerz zajął miejsce w ławkach ministeryalnych. Strażnik archiwów Towru złożył na stole dyplomy szlachectwa nadanego za panowania Ryszarda II. hrabi Huntington sua vita duranti. Lord kanclerz oświadczył, że według jego zdania lord Wensleydale ma prawo zająć swe miejsce, a lord Brougham oznajmił, że nowy Par przyjdzie do zgromadzenia, gdy mu pozwoli ustawa i pedogra. Lordowie Brougham, Lyndhurst i Saint-Leonard otrzymali zlecenie rozpoznać prawomocność tytułu i uchwalono, żeby wezwać na przyszły poniedziałek barona J. Parke do komitetu.

— Na wczorajszem posiedzeniu izby niższej zapytał p. *Layard* ministrów, czyli prawda, że się w Konstantynopolu odbywają konferencye względem uregulowania pewnych kwestyi co do praw poddanych chrześciańskich Turcyi i co do administracyi księstw naddunajskich, i czy prawda co dodają, że reprezentant Sardynii wykluczony został od tych konferencyi i przeciw temu zaprotestował. *Lord Palmerston* odpowiedział, że między rządami Austryi, Francyi, Anglii i Turcyi stanęła umowa, że reprezentanci trzech pierwszych mocarstw zbiorą się w Konstantynopolu na naradę w porozumieniu z rządem tureckim nad trzecim i czwartem punktem, mianowicie nad środkami, jakie ma powziąć Sułtan na korzyść swych poddanych chrześciańskich i w sprawie księstw naddunajskich. W tym względzie nie zasiągano jeszcze zdania rządu sardyńskiego. Konferencye te jednak niezostają w żadnym związku z układami o pokój. Kwestye, któremi się zajmuje konferencya, uregulowane będą na mocy niezawisłej powagi Sułtana. Reprezentant sardyński żądał, ażeby go przypuszczono do tych konferencyi. Ambasadorowie Anglii i Francyi niemieli w tym względzie instrukcyi, odnieśli się więc do swych rządów, a tymczasem minister sardyński niemiał udziały w naradach. Dotychczas rozbierano tylko kwestye odnoszące się do czwartego punktu, mianowicie co do praw i przywilejów poddanych chrześciańskich Porty.

Mr. Napier wniósł, ażeby uczyniono stosowne kroki do utworzenia odpowiedzialnego departamentu sprawiedliwości dla należytego przygotowania ustaw i dla stopniowego ulepszenia prawodawstwa w Anglii. *Mr. Baines* kanclerz księstwa Lancastre wyraził mowcy podziękowanie, że wniósł tę ważną kwestyę pod obrady izby i oświadczył, że rząd przedłoży wkrótce parlamentowi projekt w tym względzie.

Mr. Wigrans zażądał, ażeby ministeryum nauk publicznych miało miejsce w izbie niższej. *Sir G. Grey* prosi, ażeby po przyrzeczeniu pana *Baines*, p. Napier niewymagał od rządu wyjawienia sposobu, w jaki się ministeryum wywiąże z danego słowa. Lord *John Russell* oświadczył się za utworzeniem ministerstwa sprawiedliwości. *Lord Palmerston* prosi, ażeby Izba zostawiła wszelką swobodę rządowi, którego chęci są najlepsze. — Propozycyę pana Napier przyjęto tylko w części, mianowicie opuszczono pierwszy ustęp względem utworzenia odpowiedzialnego ministerstwa sprawiedliwości.

W końcu przyjęła izba większością 46 głosów przeciw 43 propozycye p. Mitchell, że mandat reprezentanta niezgadza się z urzędem detaksatora liwerantów dla państwa.

Francya.

(Udzielenie krzyżów i medalów Zuawom. — Godności cywilne przy godnościach wojskowych. — Powołanie oficerów z urlopu. — Pośrednictwo Francyi w sprawie amerykańskiej.)

Paryż, 12. lutego. Według *Monitora* otrzymało przy wczorajszym przeglądzie w lasku bulońskim wielu wojskowych rozmaitej godności z pułku Zuawów gwardyi krzyż legii honorowej lub medal wojskowy. Przegląd odbył się potem do końca wśród głośnych okrzyków: Niech żyje Cesarz! — Postanowienie Cesarza Napoleona I., ażeby z wysoką godnością w armii łączono oraz i odpowiedni tytuł szlachectwa ma być teraz odnowione. Z godnością marszałka byłby połączony tytuł księcia, z stopniem jenerała dywizyi tytuł hrabi, a z stopniem jenerał-majora tytuł barona. — Jenerał Martimprey odjeżdża napowrót do Krymu. — W ogóle zaś wysyła minister wojny wszysteich na urlopie zostających oficerów z powrotem do Krymu, ażeby nie dać zwolnieć karbom posłuszeństwa i karności. — Słychać, że gabinet francuski ofiarował rządowi Stanów Zjednoczonych swe pośrednictwo w nieporozumieniu z Anglią. Nie wątpią, że pośrednictwo to będzie przyjętem.

Włochy.

(La Marmora witany w izbach. — Budżet. — Budowa kolei. — Kolonizacya Sardynii.)

Na posiedzeniu izby drugiej piemonckiej dnia 9. b. m. znajdował się także jenerał La Marmora; za przybyciem przyjął go serdecznie w imieniu izby deputowany Robecchi.

Poczem izba wotowała na budżet pasywów ministerstwa robót publicznych, wynoszący 11.792.714 franków.

Wkrótce przedłoży rząd izbom konwencyę z domem Lafitte względem wybudowania kolei żelaznej w Sabaudyi i zawartą ugodę z towarzystwem kolonizacyi dla wyspy Sardynii.

Niemce.

(Zwołanie izb hanowerskich.)

Berlin, 14. lutego. *Weserzeitung* donosi za rzecz pewną, że izby hanowerskie zwołane będą na 4. marca.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 15. lutego. *Gazeta Warszawska* donosi: Główno dowodzący armiami: Zachodnią i Średnią, namiestnik Jego Cesarsko-Królewskiej Mości w królestwie Polskiem, jenerał-artyleryi, jenerał-adjutant książę Gorczakow, po przybyciu z St. Petersburga raczył przyjmować na pokojach zamkowych w dniu wczorajszym, to jest 2 (14) lutego o godzinie 10. zrana, wyższych wojskowych, a następnie wyższych urzędników cywilnych, znaczniejsze duchowieństwo, szlachtę i znakomitszych obywateli.

W czasie tego przedstawienia JO. książę Gorczakow przemówił do ogromadzonych. Wyraził najprzód radość swoją, iż Jego Cesarska Mość raczył go zaszycić tak wysokiem zaufaniem i że znowu znajduje się między nami. Dalej oświadczył, że ci z kraju tutejszego, którzy służą w szeregach armii południowej i krymskiej, walecznie się bili; i przytaczając, że wielu z nich stanęło w rzędzie najświetniejszych i najznamienitszych wojsk cesarsko-rosyjskich, wymienił zarazem niektóre imiona tych wojowników. Oświadczył potem, iż wszelkich starań dołoży, aby ukoić żal po stracie znakomitego męża, którego niedawny skon opłakujemy.

Nareszcie Jego książęca Mość silne ma przekonanie, iż Nasz Najłaskawszy Cesarz będzie miał powód zawsze być zadowolonym z gorliwości i zupełnego poświęcenia, z jakiemi służba Monarchy pełniona będzie.

Po skończonem przedstawieniu o godzinie 11. Jego książęca Mość udał się do tutejszego katedralnego prawosławnego kościoła na nabożeństwo.

Rosya.

(Manifest zaślubienia księcia Mikołaja. — Mianowania Wielkich książąt. — Łaski na oficerów inwalidów.)

Petersburg, 8. lutego. Jak dawniej o zaręczynach, tak również i o odbytym ślubie małżeńskim wielkiego księcia Mikołaja z księżniczką Alexandrą zawiadomił J. M. Cesarza przedwczoraj wszystkich mieszkańców państwa rosyjskiego, wzywając ich do modłów za pomyślność nowo-zaślubionych i dla większej pociechy Matki swej dostojnej. Równocześnie wydano rozkaz dzienny do armii, którym zaprowadzono bardzo ważne zmiany w komendach wojskowych. — W kalendarzu rządowym wykazano wprawdzie wielkiego księcia Mikołaja w randze jeneralnego inspektora inżynieryi, a wielkiego księcia Michała w randze jenerał-F. Z. M., lecz potąd zawiadowali sprawami tych departamentów jenerałowie Dehn i baron Korff, pierwszy w stopniu inspektora inżynieryi, drugi zaś w stopniu inspektora artyleryi. Rozkazem wspomnionym rozporządzono więc, że oba wielcy książęta obejmują te posady, a dwaj ci jenerałowie dodani im będą „ad latus". Obu wielkich książąt mianowano też jenerał-adjutantami i zatrzymują nadal komendy, pierwszy komendę pierwszej brygady 1. lekkiej dywizyi konnej, drugi zaś komendę konnej artyleryi gwardyjskiej, a oprócz tego mianowano wielkiego Księcia Mikołaja szefem

alexandrykiego pułku huzarów, którego właścicielem był potąd ś. p. książe Wrszawski. Również awansowano i obu synów księcia Piotra Oldenburgskiego, Mikołaja i Aleksandra: pierwszy postąpił na porucznia, drugi na podporucznika. Jenerałów Dehn'a i Korff'a mianowano prócz tego członkami rady państwa.

Innym rozkazem dziennym obwieszcza minister wojny, jako J. M. Car przyzwolił na to, że ciężko ranni oficerowie niezdolni już więcej do służby frontowej, mogą być przydzieleni na własną swą prośbę do wojskowych zakładów naukowych, a przy tem awansować pułku swym dawniejszym porządkiem przypadającej na nich kolei, a własne też żądanie i w miarę posiadanych zdolności mogą być przyjęci do liczby etatowych oficerów w wojskowych zakładach naukowych. Wielką to jest łaską dla inwalidów, zwłaszcza że wielu z nich pobierałoby w razie przeciwnym pensyę zbyt szczupłą i niedostarczającą, gdy tymczasem pobierać teraz będą całą swą gażę, a w czasie otrzymać mogą i pensyę podwyższoną. Według słów wspomnionego rozkazu dziennego, mają być ci oficerowie żywym wzorem oświecenia się za ojczyznę, a oraz i dowodem wdzięczności rząd za służbę ich zaszczytną.

Księstwa Naddunajskie.

(Sekwestr na dobra duchowne zniesiony.)

Bukareszt, 5. lutego. O negocyacyach z greckiemi klasztorami w Multanach względem zasekwestrowania ich dochodów, otrzymano tu już pewniejsze doniesienia. Oba książęta Multan i Wołoszczyzny porozumieli się w tej sprawie, i postanowili zasekwestrować czwartą część dochodów tych klasztorów, a to począwszy od 2. kwietnia do 26. października 1855. W Multanach założono też rzeczewiście sekwestr, lecz na Wołoszczyźnie z tem się jeszcze wstrzymano. Oba książęta upraszali pisemnie wysoką Portę o sankcyonowanie tych kroków. Wielki wezyr dał taką decyzyę księciu Multan, że majątek klasztorów jest nietykalny, i upraszał go o zniesienie sekwestru. Na to zwołał hospodar jeneralne zgromadzenie wszystkich wielkich bojarów w Jasach, a po skończonych obradach złożono petycyę do wysokiej Porty ze 100ma przeszło podpisami, i wysłano z nią dwóch deputowanych do Konstantynopola. Deputacyi tej polecono udać się wprzód do Bukaresztu, i zabrać ztamtąd dwóch deputowanych ze strony Wołoszczyzny; książę Stirbej odmówił jednak temu żądaniu — Dla rozpoznania petycyi wspomionej zwołała Porta wysoka Dywan wszystkich dygnitarzy, na który też zaproszono patryarchę z Konstantynopola i Jerozolimy, tudzież kilku metropolitów i biskupów. Po długich naradach rozstrzygnęła nareszcie Porta sprawę sekwestru w ten sposób, że rząd księztwa multańskiego nie ma prawa sekwestrować cudzej własności w prowincyach zostających pod zwierzchnictwem Porty. — Posłowie mocarstw zagranicznych potwierdzili uchwałę Dywanu z tą uwagą, że rząd multański znieść ma sekwestr, lecz natomiast może i od greckich dóbr kościelnych pobierać te same podatki nadzwyczajne, jakie pociera w całym kraju od dóbr bojarom należących. Na mocy więc tego polecenia zniesiono sekwestr w Multanach.

Turcya.

(Wyjazd Ali Baszy. — Reformy.)

Nadesłane na Tryest wiadomości z Konstantynopola są z dnia 4. lutego. Donoszą o wyprawie Ali Baszy na konferencyę paryskie i dalszym toku obrad:

„Podpisanie przedugodnych punktów pokoju w Wiédniu 28go stycznia i otworzenie kongresu w Paryżu ogłoszono drogą telegraficzną, i na mocy tego polecił Sułtan wielkiemu wezyrowi Ali Baszy, ażeby w charakterze pełnomocnika Porty udał się na ten kongres. Ambasador francuski dał do dyspozycyi wielkiemu wezyrowi parową korwetę „Ajaccio," jeden z kilku okrętów wojennych, które jeszcze dotychczas stoją w porcie. Zastępca (kaimakamem) Ali Baszy wymieniają Mehemeda Kibrisli Baszę. — Konferencye, które się tu odbyły między ambasadorami i ministrami Porty, zbiorą się jeszcze raz, ażeby także kwestye względem przyszłego stanowiska księztw naddunajskich roztrząsnąć a to stanowczą uchwałą, ażeby przedłożyć na konferencyach w Paryżu. Propozycye konferencyi co do reformy i co do położenia chrześcian w Turcyi objęte są w 21. punktach i w wielkiej radzie potwierdzone. Punkta ta w krótkości są następujące:

1. Utrzymanie przepisów hatyszeryfu z Gulhane i ustaw tanzymatu.
2. Zaręczenie przysłużających *ab antiquo* greckiemu i ormiańskiemu kościołowi przywilejów duchownych nowym aktem Sułtana.
3. Uwolnienie patryarchatów i synodów od wszelkiej świeckiej i sądowej władzy. Mianowanie patryarchów na całe życie; stała płaca dla wyższego i niższego duchowieństwa. Zaprowadzenie osobnej władzy administracyjnej dla greckich i ormieńskich rajów.
4. Postawienie na równi różnych wyznań i narodowości w państwie; pozwolenie na budowanie kościołów chrześciańskich.
5. Zrzeczenie się prześladowania i karania takich osób śmiercią, które wiarę swą zmienią.
6. Przypuszczenie chrześcian do wszystkich urzędów państwa.
7. Zaprowadzenie powszechnych szkół dla ukształcenia mahomedanów i chrześcian do służby państwa.
8. Zaprowadzenie osobnego sądownictwa świeckiego dla chrześciańskich rajów. Skład tych trybunałów z muhamedanów i chrześcian w sprawach mieszanych.
9. Kodyfikacya istniejących ustaw cywilnych i kryminalnych, i zmienienie ich według potrzeby.
10. Ogłoszenie tego kodeksu we wszystkich językach państwa.
11. Reforma więzień.
12. Reforma policyi.
13. Rekrutacya między rajami i przypuszczenie chrześcian do wszystkich stopni wojskowych.
14. Reforma władz administracyjnych na prowincyach, zastępstwo chrześcian w wielkiej radzie.
15. Pozwolenie dla Franków nabywania posiadłości gruntowej, jednak z tem ograniczeniem, by leżąca własność gruntowa nie przeszła pod excepcyjne sądownictwo, jakie nastręczają traktaty Europejczykom.
16. Zaprowadzenie bezpośredniego upodatkowania; zniesienie systemu puszczania w dzierżawę pojedynczych kategoryi podatków *en bloc* urzędnikom państwa.
17. Polepszenie dróg komunikacyjnych wodą i lądem.
18. Zaprowadzenie porządnego budżetu.
19. Zastępstwo chrześcian w najwyższej radzie państwa w Konstantynopolu dwoma organami każdego narodu rajów.
20. Zaprowadzenie instytutów kredytowych dla handlu.
21. Reformy monety."

Z teatru wojny.

(Czynności wojenne przygotowują. — Życie obozowe. — Działa na Turkach zdobyte.— Jenerał Williams chory.)

Ajencyi Havas telegrafują z **Tryestu** pod dniem 12. lutego: „Według doniesienia z Konstantynopola z dnia 4. lutego, zezwoliła Turcya na powiększenie anglo-tureckiego kontyngentu o nowe 2000 ludzi. — Z Trebizondy donoszą pod dniem 9. b. m., że rząd angielski polecił upatrzyć lądowisko stosowne dla armii 25tysięcznej."

— Z Epatoryi donoszą pod dniem 28. z. m.: Wilgotne powietrze wpłynęło na stan zdrowia i szkorbut panuje. Burzliwe wiatry zatamowały dostawę mięsa, i musiano poprzestać na mięsie z wielbłądów, koni, a nawet i z kotów. Oko mięsa wołowego kosztuje 12, suszonego 18, końskiego 10, wielbłądziego 12, skopowego 17, solonego 12 piastrów. Dopiero dziś nastało lepsze powietrze i wybierano się zawieźć egipskie wojsko okrętami do Warny. W Eupatoryi jest teraz także teatr, na którym w niedziele i czwartki dają przedstawienia. Towarzystwo aktorów liczy około 20 członków. Cena za wstęp jest dla oficerów $1^1/_2$ a dla żołnierzy $^1/_2$ franka.

W Kinburnie było powietrze d. 24. łagodniejsze, i Dniepr zaczął tajać powoli; natomiast nadzwyczaj gęste mgły zasłaniały kilka dni cały widokrąg. Żywności było podostatkiem. Polowanie na kaczki i teatr były rozrywką w chwilach dziennych i wieczornych.

Z Bałakławy donoszą o wyprawieniu 3000 ludzi do Kerczu; nastąpiło to dla zapobieżenia nieprzyjacielskiemu atakowi, który jednak nie przyszedł do szutku.

— Z Berlina telegrafują ajencyi Havas pod dniem 13. b. m.: „Sto dział tureckich zdobytych w Karsie wystawiono w Tyflisie na placu Aleksandra. — Jenerał Williams chory. — Kerim Basza ma być przeniesiony do Moskwy."

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 15. lutego. *Monitor* ogłasza wykaz banku francuskiego z dnia 14. lutego w zestawieniu ze stanem banku jaki był 11. stycznia. Zapas gotówki pomnożył się o 14 milionów, portofeil weksłów zmniejszony o 16 milionów; w zaliczkach na fundusze publiczne, akcye i obligacye kolei żelaznych przybyło 19 milionów. Obieg banknotów pomnożył się o 19 milionów; bieżący rachunek skarbu pomnożył się o 9 milionów. Bieżące rachunki prywatne pomnożyły się o milion.

Paryż, 16go lutego. Hrabia Cavour przybył tu wczoraj wieczór z swym dworem i wysiadł w hotelu „du Rhin." Dzisiejszy *Monitor* nie zawiera nic ważnego.

Londyn, 15. lutego. Na posiedzeniu izby niższej zażądał *Roebuck*, ażeby rząd przedłożył korespondencyę amerykańską. Lord *Palmerston* powiedział, że gabinet washingtoński zarzuca p. Cramtton, że niewstrzymał werbunków już po usprawiedliwieniu ze strony gabinetu angielskiego. Jeżeli się rzecz tak ma w istocie, tedy lord Palmerston nie będzie stawał w obronie pana Crampton. Kanclerz skarbu oznajmił, że przedłoży izbie projekt, ażeby zagraniczne towarzystwa asekuracyjne te same opłacały podatki co i angielskie.

Turyn, 14. lutego. Izba deputowanych przyjęła ogólny budżet, tudzież wydatki na wyprawę do Lewanty. Hrabia Cavour odjechał do Paryża. W jego niebytności objął minister oświecenia sprawy finansowe.

Florencya, 14go lutego Upłyniony z końcem przeszłego roku traktat handlowy z Neapolem przedłużono do 31. grudnia r. b.

Frankfurt, 16. lutego. Zgromadzenie związkowe naradzało się jeszcze nad propozycyami w sprawie wschodniej.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie samborskim.)

Sambor, 5 lutego. Według doniesień handlowych sprzedawano w drugiej połowie zeszłego miesiąca na targach w Samborze, Drohobyczy i Komarnie w przecięciu korzec pszenicy po 12r. 10k.—13r.48k.—12r.; żyta 8r.50k.—9r.48k.—9r.; jęczmienia 5r.24k. —6r.—7r.; owsa 3r.18k.—3r.12k.—3r.12k.; hreczki w Drohobyczy 8r.; kukurudzy 7r.28k.—7r.24k.—0; kartofli w Samborze 4r.48k. Cetnar siana po 31k.—36k.—0. Sąg drzewa twardego kosztował

8r.30k.—6r.24k.—0, miękkiego 6r.12k.—5r.—0. Za funt miesa wołowego płaceno 6 4/5k.—5 3/5k.—0 i za garniec okowity 1r.30k.—2r.46k.—2r. mon. konw.

Kurs lwowski.

Dnia 19. lutego.		gotówką zlr.	gotówką kr.	towarem zlr	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	50	4	54
Dukat cesarski	„ „	4	53	4	56
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	25	8	30
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	37 1/2	1	38 1/2
Talar pruski	„ „	1	32	1	34
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	88	7	88	33
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	75	57	76	30
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	84	15	85	15

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 19. lutego.	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	88	30
„ przedał „ „ 100 po	89	—
„ dawał „ „ za 100	—	—
„ żądał „ „ za 100	—	—

Wiédeński kurs papierów.

Dnia 15. lutego.			w przecięciu
Obligacye długu państwa	5%	za sto 83 3/4	83 3/4
detto pożyczki narod.	5%	„ 85 85 1/8 1/4	85 1/8
edtto z r. 1851 serya B.	5%	„ —	—
detto z r. 1853 z wypłatą	5%	„ —	—
Obligacye długu państwa	4 1/2%	„ 74	74
detto detto	4%	„ —	—
detto z r. 1850 z wypłatą	4%	„ —	
detto detto detto	3%	„ —	—
detto detto	2 1/2%	„ —	—
Pożyczka z losami z r. 1834		„ —	—
detto detto z r. 1839		„ 135 1/8 1/4	135 1/8
detto detto z r. 1854		„ 105 105 1/8	105
Obl. wiéd. miejskiego banku	2 1/2%	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5%	—	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%	—	—
detto krajów koron.	5%	76 1/2 77	76 3/4
Akcye bankowe		1038 1026 1035	1036
Akcye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.		487 1/2	487 1/2
Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.		2470	2470
Akcye kolei żel. Glognickiej na 500 złr.		—	—
Akcye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.		—	—
Akcye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.		275 276 278	276
Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.		688 690 692	690
Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.		455	455

Wiédeński kurs weksłów.

Dnia 15. lutego.		w przecięciu	
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	—	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	105 1/4 105 105 1/4 l.	105 1/4	uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 1/2 fl.	104 104 l.	104	3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	—	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	77 1/4 1/4 l.	77 1/4	2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	—	2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	—	2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.	10-18 17 16 17 l.	10-17	3 m.
Lyon za 300 franków	—	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	—	—	2 m.
Marsylia za 300 franków	121 7/8 7/8 l.	121 7/8	2 m.
Paryż za 300 franków	122 1/4 122 121 3/4 122 l.	122	2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	261 261 1/2 262	261 1/2 31	T.S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	—	T.S.
Cesarskie dukaty	9 3/4	9 3/4	Agio.
Dukaty al marco	—	—	Agio.
Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 złr.	—	—	
Renty Como	—	—	

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 16. lutego o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam —. — Augsburg 105 1/8 l. — Frankfurt 104 l. — Hamburg 77 1/8 l. — Liwurna —. — Londyn 10.17 l. — Medyolan 105 1/2 l. — Paryż 122.

Obligacye długu państwa 5% 83 3/4—83 7/8, detto 4 1/2% 73 3/4 — 74, detto 4% 64 3/4 — 65, detto 3% 49 1/2 — 50, detto 2 1/2% 41 — 41 1/4, detto 1% 16 1/2—16 3/4, detto S. B. 5% — — —. Pożyczka narodowa 5% 85 — 85 1/8. Obligacye lomb. wen. pożyczki z roku 1850 5% 93 — 94. Obligacye indemn. nizsz. austr. 5% 83 1/2 — 84; detto innych krajów koron. 76 1/2 — 80. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 93 — 93 1/2. Detto Oedenbugs. z wypł. 5% 91 1/2 — 92. Dette Peszt. 4% 93 1/2 — 94. Detto Mediol. 4% 90 1/2 — 91. Pożyczki loter. z r. 1834 227 — 228, detto z r. 1839 135—135 1/2, detto z r. 1854 104 1/2 — 104 3/4. Oblig. bank. 2% 59 1/2—60. Akcyi bank. z ujmą za szt. 1035—1036; detto bez ujmy — —. Akc. esk. banku 98 — 98 1/2. Akcye c. k. austr. uprzyw. tow. rzad. kolei żelazn. po 200 złr. (500 frank.) 372 1/2—372 3/4. Półn. kolei Ces. Ferd. 247 1/4—247 1/2. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej 278 — 279. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 18 — 20; detto 2. wydania 25 — 30. Akcyi żeglugi par. 691 — 692; detto 11. wyd. —; detto 13. wydania 650 — 652; detto Lloyda 455 — 457. Akcye młyna parowego wiéd. 99 — 100. Akcye Peszt. mostu łańcuch. 60—61. Prior. obl. Lloydy (w srebrze) 5% 89 — 89 1/2. Północnej kolei 5% 86 — 86 1/2. Glognickie 5% 77 — 78. Obligacye Dun. żeglugi par. 5% 81 — 82. Renty Como 13 — 13 1/4. Esterhazego losy 40 zł. 69 1/2—70. Windischgräza losy 24 — 24 1/4. Waldsteina losy 24 1/4 — 24 1/2. Keglevicha losy 11 1/2 — 11 5/8. Ks. Salma losy 39 3/4—40 1/4. St. Genois 39 — 39 1/4. Palffego losy 40—40 1/4. Cesarskich ważnych dukatów agio 10—10 1/4

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 19. lutego.

Oblig. długu państwa 5% 83 5/8; 4 1/2 73 1/8; 4% —; 4% z r. 1850 —. 3% —; 2 1/2% —. Losowane obligacye 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 złr —; z r. 1839 —. Wiéd. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 1034 Akcye kolei półn 2585 Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwajskie 295. Dunajskiej żeglugi parowej 688. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. 498 3/4 złr.

Amsterdam l. 2. m. 86. Augsburg 104 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 102 3/4 2. m. Hamburg 76 2. m. Liwurno — l. 2. m. Londyn 10 — 10. l. m. Medyolan 104 5/8 l. Marsylia — l. Paryż 120 3/4. Bukareszt 262 1/2. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. 9 1/4. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —; 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. 78 1/2. Renty Como — Pożyczka z roku 1854 105 1/2. Pożyczka narodowa 84 1/2. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 381. fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. 298.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 19. lutego.

Hr. Drohojowski Kazimierz, z Tomaszowiec. — Hr. Drohojowski Józef, z Balic. — PP. Bogdanowicz Józef, z Krakowa. — Wszelaczyński Leon, adwokat krajowy, z Brodów. — Głowacki Felix, z Husiatyna. — Sozański Antoni, z Torhanowiec. — Majewski Józef, z Maxymowiec. — Gerzabek Ignacy, c. k. komisarz drogowy, z Złoczowa. — Jaroszyński Nereusz, z Małowód. — Gromnicki Józef, z Łaszkowiec. — Kędzierski Juliusz, z Meryczowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 19. lutego.

Hr. Siemiński Wilhelm, do Jarosławia. — PP. Mehlem, c. k. podporucznik, do Stanisławowa. — Bowaj c. k. pułkownik i Tosiko, c. k. pułkownik, do Gajów. — Orłowski Hypolit, do Zborowa. — Hubicki Karol, do Ożydowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie
dnia 18. lutego.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6. god. zrana	''' 328.78	— 8.9°	91.8	połud.-wsch. sł.	jasno
2. god popoł.	329.28	— 5.0°	69.6	wschodni „	„
10.god. wiecz.	329.64	— 5.6°	80.5	północ.-wsch. „	„

T E A T R.

Dziś: Przedstawienie polskie:

„Demi Monde czyli **Świat skażony."**

Jutro: Na dochód artystki sceny niemieckiej p. *Ch. Kurz* **„Der Pfarrherr."**

KRONIKA.

W tych dniach ukończono w Paryżu sprzedaż ciekawego zbioru autografów; pomiędzy innemi sprzedano list pisany z Parmy przez Michała Anioła Buonarotti do kardynała Trivulcio, za 281 fr.; list Henryka VIII. angielskiego do Anny Boleyn, za 262 fr., Benvenuto Celini za 121, Machiavela za 120. List Joanny de La Rovere Ubaldini księżnej de Sera, żony prefekta Rzymu, do Piotra Soderini Gonfaloiniera Florencyi, (polecający Rafaela) doszedł do 200 fr. Czytamy w nim:

„Młody ten malarz ma wiele talentu i jest dla mnie z wielkiem poświęceniem. Dobry to bardzo chłopak, miły i przyjemny; lubię go bardzo i chcę by doszedł do doskonałości. Dla tego polecam go JW. Panu, prosząc was, byście dla mojej przyjaźni przyszli mu w pomoc we wszystkiem, w czem tylko potrzebować będzie; cokolwiek zrobicie dlań, uważać będę jako zrobione dla mnie."

Trzy listy Ninony de Lenclos do p. de Bon Regard 90 fr. List Talmy do Ducisa malarza 50 fr.; w tym liście pisze on, że panna Georges może będzie dobrą aktorką w roli lady Macbeth. List Fryderyka W. do Voltaira o Henriadzie 48 fr. List Andrzeja Cheiner 100 fr., Kondeusza W. 100 fr., Aleksandra Farnese (Pawła III. Papieża) 27 fr., kardynała de Richelieu 45 fr, rzeźbiarza Puget 91 fr. i t. d.

— Wiadomo, że temperatura ziemi podnosi się w miarę powiększenia głębokości; w jakim zaś to stosunku następuje, wskazują najlepiej doświadczenia robione w kopalniach i przy wierceniu studni artezyjskich. Według tego, podnoszenie się temperatury wynosi 1 stopień Celsiusza na 100 stóp, zatem na 10,000 stóp spotkamy temperaturę wrzącej wody. Na 120.000 stóp zaś oceniają temperaturę ziemi na 1200 stopni Celsiusza, w których żelazo lane topnieje i bazalt w płyn się zamienia. Głębokość zaś 120.000 stóp, czyli 5 mil, ma się do średnicy ziemi (1719 mil) jak 1 do 344 i daje nam stosunek skrzepłej skorupy ziemi do płynnej masy, którą to skorupa obejmuje. Jak zaś subtelną jest owa skorupa, wybitniej jeszcze wykażemy niż w cyfrach, dodając, że stosunkowo do średnicy daleko jest ona cieńszą jak skorupa jaja w porównaniu z jego średnicą.

— (Nowy krok w sprawie emancypacyi kobiet.) Dyrektor angielskiej kancelaryi państwa, Sir John Romilly, zaprowadził reformę, która wywołała powszechne zdziwienie, mianowicie nadał jedną z opróżnionych posad kobiecie. Jestto pierwszy przykład, że kobieta piastuje urząd publiczny. Ciekawa rzecz, czy Sir Romilly znajdzie naśladowców.

Przy dzisiejszej Gazecie Nr. 8. Rozmaitości.

Główny Redaktor ***M. Szrzeniawa Sartyni.***

Z c. k. galic. drukarni rządowej.